11. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

11. Sınıf Tarih Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	1. Sınav		
		İl/İlçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
			1. Senaryo	2. Senaryo
DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595-1774)	11.1.1. 1595-1700 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.	5	1	
	11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin izlediği politikaları açıklar.	5	1	1
	11.1.3. Denizcilik faaliyetlerinin iç denizlerden okyanuslara taşınmasının dünya siyasetine ve ticaretine etkilerini analiz eder.	5	1	2
	11.1.4. 1700-1774 yılları arasındaki süreçte Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle yürüttüğü rekabeti ve bu rekabette uyguladığı stratejileri analiz eder.	5	2	2

- İl/İlçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 1, 2, 4 ve 5. sorular*
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 3. soru*

1. SINAV

TARİH 11

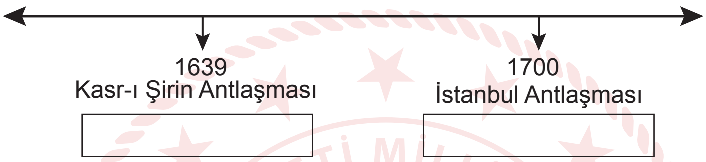
Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 1

Kazanım: 11.1.1. 1595-1700 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.

Başlıca siyasi gelişmeler olarak Haçova Muharebesi (1596), Zitvatorok Antlaşması (1606), Kasr-ı Şirin Antlaşması (1639), Girit'in Fethi (1669), Bucaş Antlaşması (1672), Bahçesaray Antlaşması (1681), II. Viyana Kuşatması (1683), Karlofça Antlaşması (1699) ve İstanbul Antlaşması (1700) verilir.

1. Aşağıdaki tarih şeridinde Osmanlı Devleti'nin imzalamış olduğu antlaşmalardan ikisi verilmiştir. Bu antlaşmaların hangi devletlerle imzalandığını ilgili kutuya yazınız.

Kazanım: 11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin izlediği politikaları açıklar.

2. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti ve Avusturya arasında yapılan Zitvatorok Antlaşması ile Avusturya'nın her yıl Osmanlı Devleti'ne ödemek zorunda olduğu yıllık vergi kaldırıldı.

Bu durum Osmanlı Devleti'nin hangi alanda kayıp yaşamasına sebep olmuştur?

SENARYO 1

Kazanım: 11.1.3. Denizcilik faaliyetlerinin iç denizlerden okyanuslara taşınmasının dünya siyasetine ve ticaretine etkilerini analiz eder.

b) Osmanlı Devleti'nin Akdeniz ve Karadeniz hâkimiyetinin zayıflamasının sebepleri üzerinde durulur. Bu bağlamda Osmanlı denizciliğinde kadırgadan kalyona geçişe değinilir.

3. Osmanlı denizcilik tarihinde gemiciliğin gelişimi üç ayrı dönemde olmuştur. Bunlardan ilki Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan XVII. yüzyılın ikinci yarısına kadar devam eden kürekli gemiler (çektiri veya kadırga) dönemi, ikincisi XIX. yüzyılın ortalarına kadar devam eden yelkenli gemiler (kalyon) dönemi, üçüncüsü de Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar süren buharlı gemiler dönemidir.

Buna göre gemicilikte yaşanan gelişmelerin, Osmanlı donanmasını nasıl etkilediğini açıklayınız.

Kazanım: 11.1.4. 1700-1774 yılları arasındaki süreçte Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle yürüttüğü rekabeti ve bu rekabette uyguladığı stratejileri analiz eder.

4. XVII. yüzyıl sonlarında Osmanlı Devleti o döneme kadar kaybettiği toprakları geri alamayacağını anlayınca savunma politikasına ağırlık verdi. Avrupa'ya karşı kendini üstün görme tutumunu değiştirdi. Avrupa'daki gelişmeleri daha yakından izlemeye başladı. Avrupalı devletlerin kendi aralarındaki çıkar çatışmalarından yararlanmak istedi. Bu politika doğrultusunda Osmanlı Devleti zaman zaman Avrupalı devletlere birtakım ticari imtiyazlar tanıdı veya var olan imtiyazları genişletti.

Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlere karşı izlediği bu siyaset ile hedeflemiş olduğu amaçlardan birini yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: 11.1.4. 1700-1774 yılları arasındaki süreçte Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle yürüttüğü rekabeti ve bu rekabette uyguladığı stratejileri analiz eder.

a) Başlıca siyasi gelişmeler olarak Prut Antlaşması (1711), Pasarofça Antlaşması (1718), Patrona Halil İsyanı (1730), Belgrad Antlaşması (1739), Kapitülasyonların sürekli hale gelmesi (1740), Çeşme Baskını (1770) ve Küçük Kaynarca Antlaşması (1774) verilir.

5. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda mücadele ettiği Avrupalı devletlerden birinin adını yazınız.

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
3 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki 3, 4 ve 5. sorular*
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki 1 ve 2. sorular*

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 11.1.2. XVII. yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin izlediği politikaları açıklar.

ç) Öğrencilerin, II. Viyana kuşatması nedeniyle kurulan Kutsal İttifak'ın etkilerini ve Karlofça Antlaşması'nın tarihsel önemini açıklamaları sağlanır.

1. Karlofça Antlaşması pek çok açıdan Osmanlı Devleti için önemli yenilikler ve ilkler taşımaktadır. Buna göre Karlofça ile Osmanlılar ilk kez müzakere ederek bir antlaşma imzaladılar. Daha önceki antlaşmalarda şartları Osmanlılar belirliyor, karşı taraf ise kabul ediyordu. Karlofça Antlaşması'nda Osmanlı Devleti, tarihinde ilk kez bir antlaşma için arabulucu kullanmak zorunda kaldı. Karlofça Antlaşması'nın en önemli sonuçlarından biri de Macaristan'daki Türk hâkimiyetinin, Temeşvar hariç, sona ermesidir.

Buna göre Karlofça Antlaşması'nın Osmanlı Devleti'nin siyasi durumunu nasıl etkilediğini açıklayınız.

Kazanım: 11.1.3. Denizcilik faaliyetlerinin iç denizlerden okyanuslara taşınmasının dünya siyasetine ve ticaretine etkilerini analiz eder.

a) Öğrencilerin, Avrupalı güçlerin değişen denizcilik stratejilerini, küresel (askerî ve ekonomik) faaliyetlerini ve uyguladıkları sömürgeciliğin etkilerini analiz etmeleri sağlanır.

2. Avrupalı devletler, Atlas Okyanusu'ndaki güçlü gelgit akıntıları ve rüzgârlar nedeniyle kadırgalarla ne ticaret ne de savaş yapabiliyordu. XV. yüzyıl sonlarından itibaren okyanus gemiciliği gelişti ve XVI. yüzyıl sonundan itibaren Avrupalı devletler yelkenli gemilere geçerek kalyonları birer top bataryasına dönüştürdü. Böylece deniz savaşları yeni bir nitelik kazandı.

Gemicilikte yaşanan bu gelişmelerin dünya ticaretine etkisi nedir? Açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 11.1.3. Denizcilik faaliyetlerinin iç denizlerden okyanuslara taşınmasının dünya siyasetine ve ticaretine etkilerini analiz eder.

a) Öğrencilerin, Avrupalı güçlerin değişen denizcilik stratejilerini, küresel (askerî ve ekonomik) faaliyetlerini ve uyguladıkları sömürgeciliğin etkilerini analiz etmeleri sağlanır.

3. Coğrafi Keşifler sonucunda yeni kıtalar ve ticaret alanları keşfedildi. Ticaret sahası iç denizlerden okyanuslara taşındı. Sömürgecilik faaliyetleri hız kazandı. Sömürgecilikte İspanya ve Portekiz gibi ülkeler ön plana çıktı. Bu ülkeler dünyanın değişik bölgelerinde sömürge toprakları elde ettiler. Bu bölgelerin yer altı ve yer üstü kaynaklarını ellerine geçirdiler. Özellikle değerli madenlerini Avrupa'ya taşıdılar.

Buna göre sömürgecilik faaliyetlerinin Avrupa devletlerinde ortaya çıkardığı sonuçlardan birini yazınız.

Kazanım: 11.1.4. 1700-1774 yılları arasındaki süreçte Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle yürüttüğü rekabeti ve bu rekabette uyguladığı stratejileri analiz eder.

4. XVII. yüzyıl sonlarında Osmanlı Devleti o döneme kadar kaybettiği toprakları geri alamayacağını anlayınca savunma politikasına ağırlık verdi. Avrupa'ya karşı kendini üstün görme tutumunu değiştirdi. Avrupa'daki gelişmeleri daha yakından izlemeye başladı. Avrupalı devletlerin kendi aralarındaki çıkar çatışmalarından yararlanmak istedi. Bu politika doğrultusunda Osmanlı Devleti zaman zaman Avrupalı devletlere birtakım ticari imtiyazlar tanıdı veya var olan imtiyazları genişletti.

Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlere karşı izlediği bu siyaset ile hedeflemiş olduğu amaçlardan birini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 11.1.4. 1700-1774 yılları arasındaki süreçte Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle yürüttüğü rekabeti ve bu rekabette uyguladığı stratejileri analiz eder.

a) Başlıca siyasi gelişmeler olarak Prut Antlaşması (1711), Pasarofça Antlaşması (1718), Patrona Halil İsyanı (1730), Belgrad Antlaşması (1739), Kapitülasyonların sürekli hale gelmesi (1740), Çeşme Baskını (1770) ve Küçük Kaynarca Antlaşması (1774) verilir.

5. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda mücadele ettiği Avrupalı devletlerden ikisinin adını yazınız.